

Hagreiðing av laksi átti at verið fyrimynd fyri allan fisk

— soleiðis at vit finga sum mest burtur úr tí fiski, sum svimur við strendur okkara sigur Hjalte í Jákupsstovu, stjóri á Fiskirannsóknarstovuni. Hann heldur annars, at vit vita ov lítið um lívið í sjónum kring Føroyar, og at neyðugt er at fáa eina heildarmynd av fiskastovnunum í royndini at finna fram til, hvussu vit best húsast við hesum stovnum

Tann 1. apríl í ár var Hjalte í Jákupsstovu settur sum stjóri á Fiskirannsóknarstovuni. Hann hevur starvast har síðani 1977. Hjalte tók annars útbúgving sum havfrøðingur á lærda háskúlanum í Bergen í 1970. Eftir tað arbeiðdi hann í sjei ár á Havforskningsinstituttet í Bergen, til hann so kom heim til Føroya at arbeiða sum fiskifrøðingur.

Størri krøv

Tað henda ikki stórar broytingar á stovninum nú við tað sama í samband við stjóraskiftið. Hjalte sigur, at hann fer at reka stovnin eins og undanmaður hansara, Jákup Sverre Joensen, higartil hevur gjørt. Men tað er so heldur einki dulmál, at tað setir størri og størri krøv til Fiskirannsóknarstovuna og fólk í har starvast.

Umstøðurnar á Debesartøð eru trøngligar og tí kemur tað væl við um ikki so langa tíð at kunna flyta inn í heilt nýggj høli nærhendis Sjómannsskúlanum í Havn.

Hjalte í Jákupsstovu sigur, at nógvar arbeiði er at gera, ikki minst hvat viðvikur kanningum av fiskastovnunum kring oyggjar okkara.

Vita lítið

— Veruleikin er tann, at vit vita sera lítið um lívið á sjónum kring Føroyar, sigur hann og visir til tað avmarkaðu manning, sum hevur verið á stovninum til at taka sær av fiskirannsóknunum og kanningum av ymsum slag.

— Nógvar tíð er farin til at ráðgeva politikarum, at

taka lut í fiskisamráðingum og at gera stovnsmetingar, so vit hava ikki megnað stórt annað enn at kanna sjálvar høvustovnarnar. Nú vit eru fleiri fiskifrøðingar og hava fingið meiri pening at arbeiða við og skjótt fáa betri hólsumstøður, haldi eg, at betri høvi verður til at gera nakað við onnur fiskasløg, eitt nú flatfisk, tungu, brosmu, blálongu, kongafisk, langasporl, stínglaks osfr.

Heildarmynd

Tað hevur tyding, at vit umframt at hava kunleika til teir einstøku stovnarnar nú eisini royna at fáa meiri vitan um sambandið millum hesar mongu stovnar og hvørja ávirkan teir hava á hvønn annan. Endamálið er at fáa eina heildarmynd av øllum stovnunum undir Føroyum, sigur Hjalte í Jákupsstovu.

Til tess er neyðugt við nógvum nýggjum kanningum, men nógva tilfar er eisini longu fingið til vega, sum skal viðgerast.

Ov nógva skip

Hvat heldur so nýggi stjórni á Fiskirannsóknarstovuni um støðuna hjá fiskastovnunum og fiskivinnuna yvirhøvur?

Hann er sum heild samdur við tí, sum Jákup Sverre Joensen segði við Sosialin hósdagin.

Hjalte í Jákupsstovu: — Fiskiflotin er alt ov stórur. Vit mugu minka um skipatalið. Vit mugu spyrja okkum sjálvi, hvussu stóra nøgd vit kunnu veiða, hvussu vit fáa hana biligast upp á

land og á bestan hátt. Við færri skipum fáa vit meira til hvørt skipið. Tvs. at manningarnar fáa meira burtur úr, og harvið verður so eisini lættari at fáa fólk. Men tað er greitt, at tað er ein politiskur spurningur, hvat skal gerast. Politikararnir hava m.a. valt eina kondemneringskipan, men hon er bara ikki nokk. Neyðugt vil í øllum førum vera at koyra skip úr flotanum.

Laksurin fyrimynd

Hjalte í Jákupsstovu sigur víðari, at vit mugu royna at fáa betur hagreiðdan fisk til lands. Hann heldur, at vit eiga at taka hagreiðingina av laksi sum fyrimynd, tá tosað verður um at fáa meira burtur úr toski, hýsu og upsa.

— Tað er heilt paradoksalt, hvussu vit bera okkum at, tá tað snýr seg um at handfara tosk t.s. sammett við laks. Toskurin verður ofta bara

tveittur í ein kassa, ofta heldu ríkkir væl ísaður og verður so tveittur á gólv á virkinum. Laksurin harafturimóti verður handfarin væl og virðiliga. Serlig virki verða bygd til at kryvja og vaska hann. Um fiskimaðurin umborð visti, at hann fekk meira fyrir fiskin, legði hann nakað í at fáa fiskin so væl hagreiðdan til lands sum gjørligt, so hevði úrslitið eisini verið eitt annað.

Hjalte heldur, at vit eisini eiga at hugsa um at útflyta fiskin feskan, um so er, at vit hava fyrsta floks fisk. Hann visir í hesum sambandi á tvey bæði skipini Saturn 3 og Fugltúgvuna sum gott dømi um, hvør rætta leiðin er at ganga.

Onnur ótroyst fiskasløg

— Men eru so ikki møguleikar at fáa meira burtur úr øðrum enn teimum vanligu fiskastovnunum undir Føroyum?

Hjalte í Jákupsstovu: — Alt ov nógva skip

— Vit hava troytt tað mesta, ið er til innanfyri okkara fiskimark. Men har eru sjálvandi ávis fiskasløg, ið vit kundu fingið meira burtur úr, eitt nú langasporl, stínglaksur, fleiri hávasløg, ljóspríkkafiskur og so høggu-sløkkur. Her er tað so ein figgarligur spurningur, um tað loysir seg við verandi marknaði. Hetta eiga vit at kanna.

— Høggu-sløkkur vita vit enn ov lítið um, men royndir skulu nú gerast í altjóða sjógvum at finna fram til gyttingarpláss hjá høggu-sløkki.

Sjálur heldur Hjalte, at møguleikar liggja í framtíðar høggu-sløkkaveiðu mitt í Atlantshavinum. Tað er hetta, sum Fiski-

rannsóknarstovan nú fer at kanna av álvara.

Annars heldur hann, vit í framtíðini eiga at leggja okkum eftir at hava eindir, sum fiska ávis fiskasløg. At tað t.d. bara eru nøkur ávis skip, sum hvørt árið fiska skeljar, tungu, hummara osfr. Hetta gevur ofta tað bestu stovnsrøktina.

Men samanumtikið so heldur nýggi stjórni á Fiskirannsóknarstovuni, at størsta álvarsmálið í fiskivinnunni í dag er tað stóra talið á skipum.

— Tað eru alt ov nógva skip at veiða burtur av teimum stovnum, sum eru høvudstílvirugrundarlag okkara, sigur Hjalte í Jákupsstovu at enda.

jan